Welke activiteiten in bos of natuurreservaat vallen vanaf 10 maart 2011 nog onder de noemer risicovol en vereisen dus nog een machtigingsaanvraag bij het Agentschap voor Natuur en Bos ?

Inleiding

In het Besluit Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten is het begrip 'risicovolle activiteiten' omschreven als activiteiten die door hun aard en omvang schade kunnen teweegbrengen aan fauna, flora of derden. Via een interne richtlijn van het agentschap werd het begrip verder ingevuld zodat duidelijkheid werd gegeven aan de organisatoren van dergelijke activiteiten en aan de dossierbehandelaars van het agentschap. De invulling van het begrip 'risicovol' was gebaseerd op volgende typerende kenmerken:

- Tijdstip van activiteit: al dan niet tijdens broedseizoen
- Type recreant: voetganger/fietser/ruiter/menner
- Type gebied: bosgebied/open gebied
- Type weg/zone: opengesteld voor type recreant/afgesloten
- Omvang: geschat aantal deelnemers inclusief toeschouwers

De evaluatie bracht een aantal knelpunten aan het licht:

- te streng voor wandelaars en recreatieve fietsers die op de wegen blijven.
- tijdens het broedseizoen zijn quasi alle activiteiten risicovol, wat een aanzienlijke last betekent zowel voor de aanvrager als voor het ANB. Bovendien levert het systeem geen winst voor de natuur in geval van kleinschalige activiteiten.

Daarom werd beslist de invulling van het begrip 'risicovolle activiteit' bij te sturen. Het resultaat hiervan vindt u hierna:

Relatie tussen Toegankelijkheidsregeling, toestemming van de beheerder en machtiging risicovolle activiteit

Alvorens in te gaan op de invulling van het begrip risicovol is het belangrijk om de relatie met de toegankelijkheidsregeling (TR) duidelijk te stellen:
Met de opmaak van een toegankelijkheidsregeling voor een specifiek bos of natuurreservaat, geeft de beheerder te kennen aan het publiek wat hij wel en niet toestaat in het beoogde gebied. De beheerder maakt hierbij gebruik van de mogelijkheden of krijtlijnen die de Vlaamse Regering heeft uitgewerkt op basis van het Bosdecreet en het Natuurdecreet. Deze toegankelijkheidsregeling wordt voor bos door de administrateur-generaal van het ANB goedgekeurd (gedelegeerd door de minister) en voor natuurreservaten door de bevoegde minister.

Naast de basisactiviteiten die geregeld worden via de toegankelijkheidsregeling, zal vaak aan de beheerder de vraag worden gesteld of een specifieke activiteit kan georganiseerd worden. Dit zijn de occasionele activiteiten. Voor dergelijke activiteiten die niet geregeld worden via een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling, moet immers steeds een toestemming verkregen worden van de beheerder. De beheerder moet bij het verlenen van de toestemming uiteraard ook rekening houden met de wettelijke mogelijkheden. Deze schriftelijke toestemming moet de organisator steeds op zak hebben bij de uitoefening van zijn activiteit.

De beheerder heeft dus een groot zeggenschap over de mogelijkheden aan activiteiten in zijn gebied via de opmaak van een toegankelijkheidsregeling of via het verlenen van een toestemming voor een occasionele activiteit. Daarbovenop wenst de overheid een oogje in het zeil te houden indien de activiteit als risicovol wordt ingeschaald. In dat geval moet er voor de activiteit ook een machtiging worden aangevraagd bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Risicovolle activiteiten worden in het Besluit Vlaamse Regering van 5 december 2008 omschreven als activiteiten die door hun aard of omvang schade kunnen teweegbrengen aan fauna, flora of derden.

Een aantal activiteiten worden dus als **risicovol** ingeschaald. Deze activiteiten wenst het ANB te toetsen aan de kwetsbaarheid en het reguliere gebruik van het gebied. Hiervoor werd een richtlijn opgesteld. Deze richtlijn wordt nu bijgesteld waarbij de nieuwe regels als volgt worden ingevuld:

Volgende activiteiten worden als risicovol beschouwd:

1. **activiteiten waarbij afgeweken wordt van de toegankelijke wegen en die geheel of gedeeltelijk plaatsvinden in de bosbestanden of percelen van het natuurreservaat.** Uitzondering hierop vormt het toegestane gebruik in de speelzones, hondenzones, bivakzones en vrij toegankelijke zones conform de toegankelijkheidsregeling voor het gebied
2. **grootschalige activiteiten op de toegankelijke wegen met een verwachte deelname vanaf:**
   - 100 MTB'ers, cyclocrossers of veldrijders
   - 25 ruiters
   - 10 menners of mushers
   Deze aantallen zijn inclusief de te verwachten toeschouwers.
   Punt 2 geldt niet voor private bossen die ontoegankelijk zijn gesteld via het bord V.14. (redenering: weinig verstoring aangezien hier geen reguliere bezoekers komen en dus ook weinig tot geen kans op conflicten tussen bezoekersgroepen.)

   Er gelden **GEEN** extra voorwaarden meer tijdens het broedseizoen.
   Beter is om bepaalde kwetsbare gebieden dan actief af te sluiten voor alle gebruikers via verbodsborden en/of barrières of kwetsbare gebieden jaarrond of periodiek af te sluiten op basis van een gebiedsspecifieke toegankelijkheidsregeling. Dit betekent dus dat er geen algemene verstrengde regeling meer geldt tijdens de broedperiode maar dat ingezet zal worden op gebiedsspecifieke maatregelen die ook beter begrijpbaar en aanvaardbaar zijn voor de bezoekers.

   Een activiteit die georganiseerd en begeleid wordt door een erkende bos- of natuurgids of door de conservator van het specifieke natuurreservaat wordt **NIET** als risicovol beschouwd.

   Met **activiteit** wordt bedoeld iedere activiteit die georganiseerd wordt door een al dan niet tijdelijke vereniging of instantie. De activiteit kan zowel openstaan voor het grote publiek als beperkt blijven voor leden van een specifieke vereniging/instantie.

   Onder punt 1 worden, bij wijze van voorbeeld, volgende activiteiten gevat:
   Alle activiteiten die plaatsvinden in de bestanden, tenzij deze bestanden zijn aangeduid als toegankelijke zones in de TR. In dit laatste geval moet het gewenste gebruik in die zones overeenstemmen met de TR. Dus geen picknick in hondenzones en geen avonturenparcours voor volwassenen in speelzones, …

   Onder punt 2 worden de activiteiten op de wegen gevat die voor specifieke gebruikersgroepen worden georganiseerd zijnde de MTB'ers, de ruiters en de menners met inbegrip van de mushers (bestuurders van sleden of karren voortgetrokken door honden) vanaf een bepaald aantal deelnemers. Activiteiten voor voetgangers en recreatieve fietsers worden hierdoor niet gevat.

Om de impact van de nieuwe regeling duidelijk te stellen, wordt in onderstaande tabel de voorgaande naast de nieuwe regeling weergegeven:

ACTIVITEIT			
1. IN BESTANDEN die niet als toegankelijk zijn aangeduid in de TR:			
	voorgaande regeling:		***nieuwe regeling:***
voetgangers[1]	**STEEDS RISICOVOL**		**BLIJFT RISICOVOL**
2. OP WEGEN TOEGANKELIJK VOOR:			
	voorgaande regeling:		***nieuwe regeling:***
	open gebied	**bosgebied**	

[1] Enkel voetgangers kunnen onder specifieke voorwaarden afwijken van de wegen. Voor alle andere gebruikersgroepen is het sowieso niet toegestaan om af te wijken van de toegankelijke (permanent via TR of tijdelijk via toestemming beheerder) wegen.

voetgangers	risicovol vanaf 200 deelnemers	vanaf 500	niet meer risicovol
recreatieve fietsers	vanaf 100	vanaf 250	niet meer risicovol
MTB en cyclocross	vanaf 100	vanaf 250	vanaf 100
ruiters	vanaf 25	vanaf 50	vanaf 25
menners	vanaf 10	vanaf 20	vanaf 10
mushers	vanaf 10	vanaf 20	vanaf 10
3. TIJDENS HET BROEDSEIZOEN van 1 april tem 30 juni			
	voorgaande regeling:		***nieuwe regeling:***
	steeds risicovol		idem regeling buiten broedseizoen (= bovenstaande regeling)

Voor deze risicovolle activiteiten moet een machtiging worden aangevraagd bij de Provinciale Dienst van het ANB en dit minstens 35 dagen voorafgaand aan de activiteit. Deze aangepaste regeling geldt vanaf 10 maart 2011 !!
Gezien de beperkte wettelijke periode die voorzien is voor de personeelsleden van het ANB om te oordelen of een risicovolle activiteit al dan niet of eventueel onder bepaalde voorwaarden kan georganiseerd worden, willen we de potentiële organisatoren vragen om zo snel als mogelijk de aanvraag in te dienen (dus liefst enkele maanden op voorhand).